

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища

Освітня програма: Дизайн середовища

Спеціальність: 022Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища
Викладач (-і)	Хом'як Лідія Василівна
Контактний телефон викладача	0342 523429
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної та практичної підготовки (2.1.1.)
Обсяг дисципліни	270
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання Консультація до екзамену -1 год.
2. Анотація до курсу	
<p>«Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності студента та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.</p> <p>Викладання дисципліни «Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» передбачає вивчення студентами мистецтва Стародавнього світу, Середньовіччя та мистецтва Нового і Новітнього часу (епоха Відродження, європейське мистецтво XVII, XVIII і XIX, XX- поч. XXI ст.). Під час прослуховування лекцій та виконання практичних, самостійних і семінарських завдань студенти набувають знань про мистецькі явища людської цивілізації в минулому, пізнають конкретні мистецькі пам'ятки, знайомляться з творчістю провідних митців різних епох.</p> <p>Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати мистецькі пам'ятки, вивчення творчої долі відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості студента.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд на лекційних і практичних заняттях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища ” є набуття студентами знань з історії і типології мистецтва, психології художньої творчості, стильових виявів; оволодіння спеціальною термінологією і методом мистецтвознавчого аналізу. Основними завданнями вивчення дисципліни “ Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища” є вивчення мистецьких пам'яток світового та українського мистецтва на різних історичних етапах, усвідомлення особливостей розвитку національного мистецтва в контексті світової та європейської культури, розуміння відмінних рис стилістичних напрямків та аналіз мистецьких творів різних періодів і мистецьких шкіл</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати історію і теорію дизайну середовища предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. - Використовувати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини. 	

- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
- Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.
- Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
- Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральні компетентності (ІК):

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну середовища, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.
11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	42
семінарські заняття / практичні / лабораторні	50
самостійна робота	156

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-2,3	Дизайн середовища	1,2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>1. Визначення мистецтва. Система мистецтв. Традиція. Поняття канону. Функції мистецтва. Мистецтво первіснообщинного ладу. Виникнення пластичних мистецтв. Наскельний палеолітичний живопис. Петрогліфи неоліту. Типи мегалітичної архітектури.</p>	Лекція/ Практич ні	17,18	2лек. 2 практ 4 год. самот	5	Тиждень 1
			Підготувати добірку сучасних інтер'єрів у єгипетському стилі і прокоментувати їх облаштування		
<p>2. Витоки давньоєгипетського мистецтва, періодизація. Релігійні уявлення єгиптян та їх вплив на мистецькі процеси. Пірамідальний комплекс в Гізі.</p>	Лекція/ Практич ні	5, 6, 10, 11 12 16 18	2лек. 2 практ 6 год. Самост.	5	Тиждень 2-3
			Укладання та ілюстрування термінологічного словника за темою «Мистецтво Стародавнього Єгипту»		
<p>3. Мистецтво Середнього царства. Давньоєгипетський скульптурний портрет і його стилістичні особливості. Храмова архітектура періоду Нового царства. Єгипетське мистецтво амарнського періоду. Скульптурні портрети Аменхотепа IV (Ехнатона) та членів його сім'ї. Художнє ремесло Нового царства на прикладі виробів із гробниці Тутанхамона.</p>	Лекція/ Практич ні	5, 6, 10, 11 12 16 18	2лек. 2 практ 2год. Самост.	5	Тиждень 4-5
			Підготувати коротке повідомлення про одного з богів єгипетського Пантеону (за запропонованим списком)		
<p>4. Мистецтво Шумеру. Мистецтво Нововавилонського царства. Мистецтво Асирії.</p>	Лекція/ Практич ні	2,5,7,17, 18,19	2лек. 2 практ 4 год. самот	5	Тиждень 6-7
			Виконання композиції в техніці колаж (А 3) на тему» Архітектура Дворіччя із мотивами асиро-вавилонської чи шумерської архітектури		
<p>5.Періодизація давньогрецького мистецтва. Мистецтво Еллади і суспільний устрій. Антична міфологія. Мистецтво Крито-Мікенської цивілізації.</p>	Лекція/ Практич ні	1,3,4,5,9, 14, 18	2лек. 2 практ 6год. самот	5	Тиждень 8-9
			Укладання та ілюстрування термінологічного словника за темою «Мистецтво Стародавньої Греції»		

<p>6. Давньогрецьке мистецтво періоду архаїки і ранньої класики. Античний вазопис. Архітектура Стародавньої Греції. Давньогрецький храм. Ордерна система. Ансамбль Акрополя.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>1,3,4,5,9, 14, 18</p>	<p>2лек. 2 практ 6год. самот Виконання графічної ілюстрації до одного з давньогрецьких міфів із використанням архітектурних мотивів</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 10-11</p>
<p>4год. самот Виконання ілюстрованої таблиці форм і технологічних груп давньогрецького керамічного посуду</p>				<p>5</p>	
<p>7. Давньогрецька скульптура періоду високої і пізньої класики. Творчість Мірона, Поліклета, Фідія, Праксітеля, Скопаса, Ліссіпа. Мистецтво еллінізму. Містобудівні принципи (Олександрія). Особливості елліністичної пластики.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>1,3,4,5,9, 14, 18</p>	<p>2 практ 4год. самот Виконання замальовок архітектурного декору Стародавньої Греції (акротерії, капітелі колон, різьба карнизів)</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 12-13</p>
<p>8. Архітектура Стародавнього Риму. Типологічні і стилістичні особливості. Інженерні досягнення. Культура етрусків і давньоримське мистецтво. Скульптурний портрет у Стародавньому Римі. Фаюмський портрет. Тематика і стилістика рельєфних зображень. Мистецтво ранніх християн.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>5,15</p>	<p>2лек. 2 практ 2год. самот Підготувати реферат про одну із пам'яток Стародавнього Світу</p> <p>8год. самот Опрацювання науково-популярної літератури за темою «Історія археологічних відкриттів Стародавнього Світу»</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 14-15</p>
<p>ЕКЗАМЕН</p>				<p>50</p>	
<p>1к.2с 14л 18пр 50с 9. Роль християнства у формуванні художньої мови та основних типологічних складових візантійського мистецтва. Константинополь – центр мистецького життя ранньовізантійського періоду</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>20,21,22 ,26,27 28 31</p>	<p>2 сем 2лек. 2 практ 6год. самот Укладання та ілюстрування термінологічного словника за темою « Мистецтво Середньовіччя»</p>	<p>10</p>	<p>Тиждень 1-2</p>
<p>10. Іконографія і стилістика</p>	<p>Лекція/ Практич</p>	<p>91,93,95, 96,97</p>	<p>2лек. 4 практ 4год. самот</p>	<p>10</p>	<p>Тиждень 3-4</p>

середньовічної ікони	ні		Підготувати реферат про один із хрестово-купольних храмів на території країн візантійського кола		
11. Хрестово-купольний храм IX – XII ст. Система живописного декору хрестово-купольного храму. Мистецтво Київської Русі. Храмове будівництво. Собор Святої Софії як найвидатніша пам'ятка княжої доби. Особливості мозаїчної та фрескової технік.	Лекція/ Практич ні	20,21,22 24,25,26, 27 ,32,89	2лек. 2 практ 2год. самот	10	Тиждень 5-6
12. Мистецтво варварських королівств на території Європи після падіння Римської імперії. Мистецтво імперії Каролінгів і Оттонівської імперії. Романське мистецтво XI – XII ст. Культова архітектура Німеччини, Франції та Італії XI – XII ст. Скульптурний декор романських соборів. Оборонна архітектура романського періоду	Лекція/ Практич ні Практич ні	24,25,	2лек. 2 практ бгод. самот Виконання замальовок мотивів кам'яної архітектурної різьби споруд романського стилю, а також мотивів галицьких керамічних плиток	10	Тиждень 7-8
13. Готичний собор: конструктивні та художні особливості. Національні варіанти готичної архітектури.	Лекція/ Практич ні	24,25,29,3 2	2лек. 2 практ 4год. самот Виконання замальовок орнаментальних мотивів різьблених кам'яних саркофагів та шиферних плит княжого Києва.	5	Тиждень 9-10
14. Декоративно-прикладне мистецтво епохи Середньовіччя. Предмети релігійного культу та храмової обстави.2	Лекція/ Практич ні	24,25,29, 32,89 99	2лек. 8год. самот Відвідати музей «Давній Галич» з метою ознайомлення з археологічними пам'ятками середньовічної доби.	10	Тиждень 11-12
15. Мистецтво Стародавньої Індії. Культури Гараппа і Мохенджо-Даро. Мистецтво Імперії Маур'їв, Кушанської Держави та періоду правління Гуптів. Буддійське мистецтво на	Лекція/ Практич ні	33-50	2лек. бгод. самот Укладання та ілюстрування словника за темою «Мистецтво готики» бгод. самот Підготувати письмову	10 10	Тиждень 13-14

о. Шрі-Ланка. Середньовічне мистецтво Індії Ісламської епохи. Комплекс мавзолею Тадж-Махал.			анотацію та підбірку ілюстрацій про готичні (чи неоготичні) споруди на теренах України.		
16. Архітектура й образотворче мистецтво Китаю, та Японії Розквіт японського саду.	Лекція/ Практич ні	33-50	4 практ 8год. самот Виконання композиції (на А3) в техніці колаж за мотивами вітражних композицій Середньовіччя.	15	Тиждень 15-16
17. Середньовічне мистецтво мусульманських країн Близького і Середнього Сходу. Мавританське мистецтво. Палац Адъгамбри.2п	Практич ні	40,41,48	2практ.	10	Тиждень 17
ЗАЛІК					
2 курс 1с 14л 16 пр 56с					
1. Соціально-культурні передумови Ренесансу. Періодизація. Період Проторенесансу. Творчість Джотто. Скульптура 13-14 ст. Архітектура Раннього Відродження. Творчість Ф. Брунелескі та Л.-Б. Альберті. Архітектурний образ Флоренції.	Лекція/ Практич ні	30,51-77	3 сем 2лек 6год. самот Укладання та ілюстрування термінологічного словника за темою «Мистецтво Відродження»	5	Тиждень 1
2. Живопис раннього Відродження.Творчість С.Ботічеллі.	Лекція/ Практич ні	30,51-77	2 практ 4 год. самот Підготувати реферат про одну із архітектурних пам'яток ренесансної Флоренції	5	Тиждень 2
3. Скульптура раннього Відродження. Творчість Донателло, Л. Гіберті, А. Вероккіо. 2л	Лекція/ Практич ні	30,51-77	2лек. 6год. самот Виконання замальовок деталей інтер'єру, костюмів, предметів матеріальної культури епохи Ренесансу	5	Тиждень 3
4. Архітектурний образ Венеції. Особливості “венеціанської готики”. Декоративно-прикладне мистецтво Відродження. Особливості італійського ренесансного костюма.	Лекція/ Практич ні	30,51-77	2лек. 2 практ 8год. самот Виготовити ілюстрований путівник одного з італійських ренесансних міст (область Тоскана)	5	Тиждень 4-5
5. Історико-соціальні передумови Високого	Лекція/ Практич ні	30,51-77	2лек. 2 практ 6год. самот Опрацювання	5	Тиждень 5-6

<p>Відродження. Рим як мистецький центр Італії 16 ст. Творчість Л. да Вінчі. Мистецтво Рафаеля Санті. Станковий і монументальний живопис митця. Школа Рафаеля. Архітектура Високого Відродження.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>30,51-77</p>	<p>додаткової художньо - бібліографічної літератури про життя і творчість видатних митців Відродження</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 7-8</p>
<p>6. Скульптурна творчість Мікеланджело. Монументальний живопис Мікеланджело</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>30,51-77</p>	<p>2лек. 2 практ 4год. самост Укладання списку джерел (із дотриманням сучасних бібліографічних вимог за однією із запропонованих тем з мистецтва Ренесансу.</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 9-10</p>
<p>7. Венеціанська живописна школа 16 ст. Творчість Джорджоне і Тіціана. Венеціанський живопис пізнього Відродження (Я. Тінторетто, П.Веронезе).</p>	<p>Практич ні</p>	<p>89-90</p>	<p>4 практ 2 год. самост Перегляд художнього фільму « Ромео і Джульєтта» і підготовка до подальшого тестового опитування</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 11-12</p>
<p>8. Український Ренесанс. Ренесансне мистецтво Львова. Архітектура площа Ринок. Львівський портрет 16-17 ст. 4пр</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>56,59,64, 73,</p>	<p>2 лек. 4 год. самост Підготувати реферат про живописний твір одного із художників, представників Відродження</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 13</p>
<p>9. Мистецтво Відродження у Нідерландах 15-16 ст. Ян Ван Ейк – основоположник нідерландського ренесансного мистецтва.</p>	<p>Практич ні</p>	<p>66, 56,59,64, 67,76,</p>	<p>2 практ. 4 год. самост Підбір поштових марок, пов'язаних з тематикою ренесансного мистецтва</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 14-15</p>
<p>10. Альбрехт Дюрер – видатний представник німецького Відродження. Творчість Л. Кранаха, Г. Гольбейна Молодшого. Французький портрет 16 ст. Архітектура замків у Франції 16 ст</p> <p>ЕКЗАМЕН</p>				<p>50</p>	
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система</p>	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю:</p>				

оцінювання курсу	<p>поточного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів за шкалою ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="576 347 1495 974"> <thead> <tr> <th data-bbox="576 347 863 488">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th data-bbox="863 347 1045 488">Оцінка ECTS</th> <th data-bbox="1045 347 1495 488">Оцінка за національну для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="576 488 863 528">90 – 100</td> <td data-bbox="863 488 1045 528">A</td> <td data-bbox="1045 488 1495 528">відмінно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 528 863 568">80 – 89</td> <td data-bbox="863 528 1045 568">B</td> <td data-bbox="1045 528 1495 568" rowspan="3">добре</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 568 863 609">70 – 79</td> <td data-bbox="863 568 1045 609">C</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 609 863 649">60 – 69</td> <td data-bbox="863 609 1045 649">D</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 649 863 689">50 – 59</td> <td data-bbox="863 649 1045 689">E</td> <td data-bbox="1045 649 1495 689">задовільно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 689 863 815">26 – 49</td> <td data-bbox="863 689 1045 815">FX</td> <td data-bbox="1045 689 1495 815">незадовільно з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="576 815 863 974">0-25</td> <td data-bbox="863 815 1045 974">F</td> <td data-bbox="1045 815 1495 974">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національну для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	90 – 100	A	відмінно	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	50 – 59	E	задовільно	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національну для екзамену, курсового проекту (роботи), практики																					
90 – 100	A	відмінно																					
80 – 89	B	добре																					
70 – 79	C																						
60 – 69	D																						
50 – 59	E	задовільно																					
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання																					
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																					
Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази																						
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.																						
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Наявність практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестів, наявність словника мистецтвознавчих термінів</p> <p>У процесі навчання здійснюється поточний контроль, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - огляд творчих практичних завдань - проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - тестування і опитування. Такі форми контролю дозволяють перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться після вивчення кожної теми; - самостійна робота - така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, контрольні роботи) - проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання 																						

статей, тез, оформлення рефератів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.

7. Політика курсу

Курс спрямований на розвиток здатності студентів аналізувати та синтезувати мистецькі пам'ятки та твори, культурні процеси та явища задля розуміння сутності мистецьких феноменів сучасності з метою створення якісних практичних проектів та теоретичних наукових робіт у галузі дизайну середовища.

Студенти повинні виконувати практичні завдання вчасно відповідно до вимог викладача, проявляти свої креативні здібності в процесі підготовки до практичних занять. Вітається дослідницька пошукова робота про мистецькі пам'ятки свого регіону, відомих діячів культури та мистецтва, створення відео та медіа презентацій за темами курсу, популяризація культурної спадщини у місцевих ЗМІ.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
- вести конспекти лекцій і семінарських занять;
- приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях;
- виконувати тестові завдання;

виконувати індивідуальні семестрові практичні завдання.

8. Рекомендована література

Мистецтво Стародавнього Світу

1. Алпатов М. Художественные проблемы искусства Древней Греции. М.: Искусство, 1987.
2. Белявский В. Вавилон легендарный и Вавилон исторический. М.: Мысль, 1971.
3. Виппер Б. Искусство древней Греции. М.: Наука, 1972.
4. Дмитриева Н. Античное искусство. М.: Дет. лит., 1988.
5. Дмитриева Н., Виноградова Н. Искусство Древнего мира. М.: Дет. лит., 1989.
6. Замаровський В. Їх величності піраміди. К.: Веселка, 1988.
7. Замаровський В. Спочатку був Шумер. К.: Веселка, 1983.
8. Колпинский Ю. Великое наследие античной Эллады и его значение для современности. М.: Изобр. искусство, 1988.
9. Кун М. Легенди і міфи Стародавньої Греції. К.: Рад. школа, 1967.
10. Матье М. Искусство Древнего Египта. М.: Искусство, 1970.
11. Мириманов В. Первобытное и традиционное искусство. М.: Искусство 1973.
12. Павлов В., Ходжан С. Египетская пластика малых форм. М. Искусство, 1985.
13. Памятники мирового искусства. Искусство Древнего Востока. М.: Искусство, 1968.
14. Памятники мирового искусства. Искусство эгейского мира и Древней Греции. М. Искусство, 1970.
15. Памятники мирового искусства. Искусство этрусков и Древнего Рима. М.: Искусство, 1982.
16. Померанцева Н. Эстетические основы искусства Древнего Египта. М. Искусство, 1985.
17. Тайлор Э. Первобытная культура. М.: Политиздат, 1989.
18. Утевська П. Невмирущі знаки. К.: Веселка, 1976.
19. Флиттнер Н. Культура и искусство Двуречья. М.: Искусство, 1958.

Середньовічне мистецтво в Європі

20. Банк А. Искусство Византии в собрании Государственного Эрмитажа. Л. Искусство, 1960.
21. Бурхардт Т. Сакральное искусство Востока и Запада. М.: Алетейа, 1999.
22. Бычков В. Византийская эстетика. М.: Наука, 1977.
23. Вагнер Г. Скульптура Древней Руси XII в. Владимир, Боголюбово. М.: Искусство, 1969.
24. Гуревич А. Категории средневековой культуры. М.: Наука, 1985.
25. Данилова И. Искусство Средних веков и Возрождения. М.: Сов. художник, 1984.
26. Колпакова Г. Искусство Византии. М.: Азбука-классика, 2004.

27. Лазарев В. История византийской живописи: В 2 т. М.: Искусство, 1986.
28. Лазарев В. Русская иконопись от истоков до начала XVI века. М.: Искусство, 1983.
29. Муратова К. Мастера французской готики XII-XIII веков. М.: Искусство, 1988.
30. Панофский Э. Перспектива как «символическая форма». - С-Пб.: Азбука-классика, 2004.
31. Полевой В. М. Искусство Греции: Средние века. М.: Искусство, 1973.
32. Ювалова Е. Немецкая скульптура 1200-1270 гг. М.: Искусство, 1983.

Мистецтво країн Азії і Далекого Сходу

33. Виноградова Н. А., Николаева Н. С. Искусство стран Дальнего Востока. М.: Искусство, 1979. – 372 с.: илл.
34. Виноградова Н. Скульптура Японии III-XIV вв. М.: Изобразит, искусство, 1981.
35. Всеобщая история архитектуры: в 12 т. М.: Стройиздат, 1973. – 740 с.: илл.
36. Всеобщая история искусств: в 6 т. / под общей ред. Б. В. Веймарна и Ю. Д. Колпинского. Т. 1, 2. М.: Искусство, 1961.
37. Изобразительное искусство Китая: Альбом / Сост. и авт. вступит. Статьи О. Глухарева. М.: Изогиз, 1956. – 148 с.: илл.
38. Искусство Китая: Альбом / Авт.-сост. Виноградова Н. А. М.: Изобразительное искусство, 1988. – 54 с.: илл.
39. Искусство стран Востока / под ред. А. Анисимова. - М.: Просвещение, 1986.
40. Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия в 5 т. – Т. 2. М.: Советская Энциклопедия, 1965. – 653 с.
41. Ислам: Энциклопедический словарь / под ред. Л. В. Негря. М.: Наука, 1991. – 316 с.
42. Ито Н., Миягава Т, Мазда Т., Есидзава Т. История японского искусства. М.: Прогресс, 1965. – 291 с.: илл.
43. Конрад Н. Очерк истории культуры средневековой Японии VII-XV вв. М.: Искусство, 1980.
44. Моде Х. Малая история искусств. Искусство Южной и Юго-Восточной Азии М.: Искусство, 1978. – 357 с.
45. Николаева Н. Декоративные росписи Японии 16-18 веков. М.: Изобразит, искусство, 1989.
46. Рубель В. Історія Середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія. К.: Либідь, 2002. – 624 с.
47. Рубель В. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. К.: Аквілон-Прес, 1997. – 256 с.
48. Традиционное искусство Востока. Терминологический словарь. М.: Эллис Лак, 1997. – 360 с.: илл.
49. Тюляев С. Искусство Индии. III тыс. до н. е. - VII век н. е. М.: Искусство, 1988.
50. Тюляев С. Искусство Индии. Архитектура, изобразительное искусство, художественное ремесло. М.: Наука, 1968. – 186 с.: илл.

Мистецтво Відродження

51. Алпатов М. Художественные проблемы итальянского Возрождения. М.: Искусство, 1979.
52. Арган Дж. История итальянского искусства. В 2 т. М.: Радуга, 1990.
53. Богат Е. Мир Леонардо: Философский очерк.: В 2 кн. М.: Дет. лит., 1989.
54. Боттичелли: Альбом / Авт.-сост. И. Данилова. М.: Изобр. искусство, 1989.
55. Вазари Дж. Жизнеописание знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих. В 5 т. М.: Искусство, 1979.
56. Гершензон-Чегодаева Н. Нидерландский портрет XV в. М.: Искусство, 1972.
57. Данилова И. Брунеллески и Флоренция. М.: Искусство, 1991.
58. Данилова И. От Средних веков к Возрождению. Сложение художественной системы картины кватроченто. М.: Искусство, 1975.
59. Даниэль С. Нидерландская живопись. С.-Пб.: Аврора, 2001.
60. Кристофанелли Р. Дневник Микельанджело Неистового. М.: Искусство, 1984.
61. Лебедевский М. Портреты Рафаэля. М.: Изобр. искусство, 1988.
62. Леонардо да Винчи: Альбом / Авт.-сост. Чанки М. - М.: Белый город, 1999.
63. Либман М. Донателло. М.: Искусство, 1962.

64. Либман М. Очерки немецкого искусства позднего Средневековья и эпохи Возрождения. М.: Сов. художник, 1991.
65. Лосев А. Эстетика Возрождения. М.: Мысль, 1982.
66. Львов С. Альбрехт Дюрер. М.: Изобр. искусство, 1985.
67. Львов С. Питер Брейгель Старший. М.: Искусство, 1971.
68. Маккан Л. Мир Ренессанса. Будапешт: Корвина, 1984.
69. Микельанджело: Альбом. М.: Белый город, 2000.
70. Памятники мирового искусства. Искусство Италии XIII-XV веков. М.: Искусство, 1987.
71. Памятники мирового искусства. Искусство Италии XVI века. М.: Искусство, 1967.
72. Рафаэль и его время. / под ред. Л. Чиколини. - М. Наука, 1986.
73. Сарабьянов А. Ян Ван Эйк. - М.: Изобр. искусство, 1990.
74. Степанов А. Искусство эпохи Возрождения. Италия XIV-XV вв. М.: Азбука-классика, 2003.
75. Тициан: Альбом / Авт.-сост. Баттилотти Д. - М.: Белый город, 2000.
76. Шаде В. Крахе-семья художников. М.: Изобр. искусство, 1987.
77. Шрамкова Г. Искусство Возрождения. М.: Изобр. искусство, 1977.

Література з історії українського мистецтва

78. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво Львів: Світ, 1992. – 271с.:іл.
79. Білецький П. Скарби нетлінні. Українське мистецтво у світовому художньому процесі. К.: Мистецтво, 1974.
80. Історія українського мистецтва: У 6 т. / під ред. П.Бажана. К.: Мистецтво, 1966.
81. Історія української архітектури / під ред. Тимофієнка. К.: Техніка, 2003. – 650с.:іл.
82. Кривач Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. – В 3-х т. Львів: , 2003, 2004. – Т. 3.
83. Логвин Г. Украина и Молдавия (справочник-путеводитель). М.: Искусство – Лейпциг: Эдицион, 1982. – 496с.: ил.
84. Логвин Г., Міляева Л. Українське мистецтво XIV- першої половини XVII ст. К.: Мистецтво, 1963. – 250с.:іл.
85. Лукань В. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Конспект. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. – 150с.: іл.
86. Львівський портрет XVI-XVIII ст. / Упорядник В.Овсійчук. К.: Мистецтво, 1967. – 240с.:іл.
87. Митці України: Енцикл. Довід. / за ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія імені М.П.Бажана., 1992. – 848с.
88. Нариси з історії українського мистецтва. К. Мистецтво, 1966.
89. Нельговський Ю., Степовик Д., Членова Л. Українське мистецтво від найдавніших часів до початку XIX ст. К.: Мистецтво, 1976 – 236с.:іл.
90. Овсійчук В. Українське мистецтво XIV- першої половини XVII ст. К.: Мистецтво, 1985. – 260с.:іл.
91. Овсійчук В. Українське малярство X-XVIII ст. Проблеми кольору Львів: Каменярь, 1996. – 550с.:іл.
92. Свенціцька В., Откович В. Українське народне малярство XIII-XX ст. В.Откович. – К.: Мистецтво, 1991. – 460с.: іл.
93. Свенціцька В., Сидор О. Спадщина віків. Українське малярство XIV- XVIII століть у музейних колекціях Львова. Львів: Каменярь, 1990. – 72с.: іл.
94. Словник художників України. К.: Мистецтво, 1973.
95. Степовик Д. Історія української ікони X-XX ст. К.: Либідь, 1996. – 440с.: іл.
96. Степовик Д. Іконологія та іконографія. Івано-Франківськ, 2003. – 320с.: іл.
97. Степовик Д. Скарби України. К.: Наукова думка, 1990. – 180с.: іл.
98. Українське народне мистецтво: У 5 т. К.: Мистецтво, 1960-1974.
99. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича. К.: Мистецтво, 1997. – 224с.: іл.

Викладач

Хом'як Л.В.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища

Освітня програма: Дизайн середовища

Спеціальність: 022.3 Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища
Викладач	Нагорняк Христина Михайлівна
Контактний телефон викладача	523429
E-mail викладача	nagornyakkristina@yahoo.com
Формат дисципліни	Денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=282
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання
2. Анотація до курсу	
<p>«Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності студента та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.</p> <p>Викладання дисципліни «Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» передбачає вивчення студентами європейське мистецтво XVII ст. Під час прослуховування лекцій та виконання практичних, самостійних і семінарських завдань студенти набувають знань про мистецькі явища людської цивілізації в минулому, пізнають конкретні мистецькі пам'ятки, знайомляться з творчістю провідних митців різних епох.</p> <p>Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати мистецькі пам'ятки, вивчення творчої долі відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості здобувача вищої освіти.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд на лекційних і практичних заняттях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання теоретичного курсу „Історія мистецтва” є вивчення однієї з базових навчальних дисциплін в освіті студентів-дизайнерів, що є спрямованою на формування їхньої загальної художньої культури і розвитку професійної ерудиції. Зокрема, даний курс ознайомить студентів із історією образотворчого мистецтва XVII ст.; допоможе сформувати цілісні уявлення про основні етапи розвитку світового та вітчизняного мистецтва.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати історію і теорію дизайну середовища предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; - використовувати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини; - вільно спілкуватися державною та іноземною мовами; - збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, володіти фаховою термінологією (за професійним спрямуванням), основами наукових досліджень; - використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, національної самоідентифікації та творчого самовираження; - застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики; 	

- розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну середовища, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.
11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	58

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
4	Дизайн середовища	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Модуль 1. Мистецтво Європи XVII ст. Змістовий модуль 1. Мистецтво Італії XVII					

<p>ст. Тема 1. Стиль бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві Італії. Архітектурні споруди та ансамблі К.Мадерни, Л.Берніні, Ф.Бороміні. Монументально-декоративний живопис бароко.</p>	Лекція	№ 1,6,8 з базового списку л-ри	2 год		Тиждень 1
<p>Тема 2. Творчість Караваджо і його вплив на західно-європейський живопис XVII ст. Болонський академізм. Особливості творчого методу братів Караччі та їх послідовників.</p>	Практичні	№ 1,2,6,12 з базового списку л-ри	2 год	5б.	Тиждень 2
<p>Змістовий модуль 2.Мистецтво Голландії XVII ст. Тема 3. Історичні передумови розквіту голландського мистецтва XVII ст.</p>	Лекція/ Практичні	№ 1,2, 6 з базового списку л-ри	2/ 2 год	5б.	Тиждень 3-4

<p>Жанрова специфіка голландського малярства. Творчість Вермера Делфтського.</p> <p>Тема 4. Виразальні засоби та змістова наповненість творів Рембрандта і Хермеса ван Рейна. Графічна спадщина.</p>	Лекція	№ 6,12,14 з базового списку л-ри	2 год		Тиждень 5
<p>Змістовий модуль 3. Мистецтво Фландрії XVII ст.</p> <p>Тема 5. Барокові тенденції в образотворчому мистецтві Фландрії XVII ст. Творчість Пітера Пауля Рубенса та представників його школи (А. ван Дейк, Я. Йорданс, Ян Брейгель Оксамитовий).</p>	Лекція	№ 6,12,14,23 з базового списку л-ри	2 год		Тиждень 6
<p>Змістовий модуль 4. Мистецтво Іспанії XVI- XVII ст.</p> <p>Тема 6. Особливості</p>	Практичні	№ 12,14,16	2 год	5 б.	Тиждень 7

<p>і іспанського образотворчого мистецтва. Творчість Ель Греко у контексті іспанського мистецтва на рубежі XVI- XVII ст. Реалістичне мистецтво Севільї та Валенсії (творчість Х. Рібери, Ф. Сурбарана, Б.Мурільйо).</p> <p>Тема 7. Творчість Дієго Веласкеса та його вплив на європейський живопис XVIII-XIX ст.</p> <p>Змістовий модуль 5. Мистецтво Франції XVII ст. Тема 8. Мистецтво Франції періоду правління Людовіка XIV. Становлення стилю класицизм. Творчість Ш. Лебрена. Палацово-парковий ансамбль</p>	<p>Лекція</p> <p>Лекція/ Практичні</p>	<p>з базового списку л-ри</p> <p>№ 12,16,17 з базового списку л-ри</p> <p>№ 16,17,23 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p> <p>2 год</p>	<p>Тижень 8</p> <p>Тижень 9-10</p>
--	--	---	---------------------------	------------------------------------

<p>Версаля. Тема 9. Творчість Н. Пуссена, основоположника класицизму у в європейському живописі. Класицистичний пейзаж у творчості К. Лоррена. Реалістичний напрям у французькому мистецтві (Ж. де Латур). Письмовий аналіз твору західноєвропейського малярства XVII ст. за репродукційним зображенням.</p>	<p>Лекція/ Практичні</p>	<p>№ 6,12,14,16,17 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>	<p>106.</p>	<p>Тиждень 11-12</p>
<p>Змістовий модуль 6. Мистецтво Росії XVII – першої пол. XVIII ст. Тема 10. Російське культове будівництво кінця XVII ст. Наришкінський стиль. Архітектура Петербурга першої</p>	<p>Практичні</p>	<p>№ 6,8,12,23 з базового списку л-ри</p>	<p>2 год</p>		<p>Тиждень 13</p>

<p>пол. XVIII ст. Палацово-парковий ансамбль у Петергофі. Творчість архітектора Б.Растреллі</p>					
<p>Тема 11. Творчість архітектора Б.Растреллі</p>	Лекція	№ 6,8,16,17 з базового списку л-ри	2 год		Тиждень 14
<p>Модуль 2. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII ст.</p>					
<p>Тема 12. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII ст. Бароко на Україні. Києво-Могилянська Академія. Архітектурні споруди Києво-Печерської лаври. Зробити замальовку стилю бароко, фрагмент інтер'єру або фасад будівлі.</p>	Практичні	№ 16,17,23,33 з базового списку л-ри	2 год	10 б.	Тиждень 15
<p>Тема 13. Культові, громадські, житлові споруди другої половини</p>	Практичні	№ 16,17,23,32,33 з базового списку л-ри	2 год	15 б.	Тиждень 16

XVII – XVIII ст. Меценатство гетьмана І.Мазепи в архітектурі та мистецтві. Укладання словника мистецтвоз навчих термінів.					
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Поточне оцінювання II семестр					Підсумковий тест (залік)	Сума
	Модулі (змістові модулі)						
	T2	T3	T6	T9	T12	Словник	
	5	5	5	10	10	15	50 100
Шкала оцінювання: національна та ECTS							
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою					
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку				
		90 – 100	A	відмінно	зараховано		
		80 – 89	B	добре			
		70 – 79	C				
		60 – 69	D	задовільно			
		50 – 59	E				
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання				
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни				
Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази						
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки ,						

	аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестів

7. Політика курсу

Здатність аналізувати праці українських та світових дослідників мистецтва задля розуміння сутності мистецьких процесів та явищ сучасності з метою створення якісних практичних проєктів та теоретичних наукових робіт у галузі дизайну середовища.

Політика курсу передбачає засвоєння матеріалу з даної дисципліни, що дасть змогу уникнути академічної недоброчесності, зокрема плагіату при виконанні практичних завдань. Також зрозуміти, вникнути і проаналізувати ключові моменти, для ефективного виконання практичних завдань та правильного ведення словника мистецтвознавчих термінів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Арган Дж.К. История итальянского искусства / Дж. К. Арган перевод с итал. – М.: Радуга, 1990. – Т.1. – 319 с.
2. Арган Дж.К. История итальянского искусства / Дж. К. Арган перевод с итал. – М.: Радуга, 1990. – Т.2. – 239 с.
3. Аридзали-Клементель П. Версаль. В 2-х томах / П. Аридзали-Клементель. – М: Арт – Родник, 2010. – 748 с.
4. Арсланов В.Г. История западного искусства XX века / В.Г. Арсланов. – М.: АкадемПроект, 2003. – 768 с.
5. Бартенева И.А. Очерки истории архитектурных стилей / И.А. Бартенева, В.Н. Батажкова – М.: Изобразительное искусство, 1983. – 257с.
6. Болтон Р. Живопись. От первобытного искусства до XXI века / Р.Болтон. – перевод с англ. Миронова Н. – М.: ЭКСМО, 2007. – 320 с.
7. Вег Я. Немецкая станковая живопись XVI века / Я. Вег – Будапешт: Издательство «Корвина», 1972. – 49с.
8. Виппер Б.Р. Введение в историческое изучение искусства / Б.Р. Виппер. – М: ООО «Издательство В. Шевчук», 2004. – 368 с.
9. Вольф Норберт. Романтизм / Норберт Вольф. – М.: Арт – Родник, 2010. – 192 с.
10. Всеобщая история архитектуры. Архитектура Западной Европы XV-XVI веков. Эпоха Возрождения / под ред. Колли Н.Д. – М.: Искусство, 1967. – Т.5. – 659с.
11. Всеобщая история искусств. Искусство эпохи Возрождения / под ред. Колпинского Ю.Д., Ротенберга Е.И. – М.: Искусство, 1967. – Т.3. – 530с.
12. Гнедич П.П. История искусств с древнейших времен / П.П. Гнедич. – М.: Летопись, 2000. – 479 с.
13. Гнедич П.П. История искусств: Живопись. Скульптура / П.П. Гнедич. – М.: ЭКСМО, 2010. – 544 с.
14. Гомбрих Е. История искусства / Е. Гомбрих. – М.: АСТ, 1998. – 688 с.
15. Даркевич В.П. Путиями средневековых мастеров / В.П. Даркевич – М.: Наука, 1972. – 191 с.
16. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств / Н.А. Дмитриева. – М.: Искусство, 1987. – Вып. 1. – 318 с.
17. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств / Н.А. Дмитриева. – М.: Искусство, 1989. – Вып. 2. – 318 с.
18. История зарубежного искусства / под ред. Кузьминой М.Т., Мальцевой Н.Л. – М.: Изобразительное искусство, 1980. – 472с.
19. Любимов Л.Д. Искусство древнего мира / Л.Д. Любимов. – М.: Просвещение, 1980. – 320 с.
20. Любимов Л. Искусство Западной Европы: Средние века. Возрождение в Италии / Л. Любимов. –

М.: Просвещение, 1982. – 320с.

21. Матье М.Э. Искусство древнего Египта / М.Э.Матье. – М.: Искусство, 1961. – 591 с.
22. Мосин И.Г. Мировое искусство: Мастера итальянского Возрождения / И.Г. Мосин. – СПб: ООО «СЗКЭО "Кристалл"», 2006. – 224с.
23. Мутер Рихард. Мировая живопись. Всеобщая история изобразительного искусства / Рихард Мутер. – М.: ЭКСМО, 2011. – 960 с.
24. Ормистон Р. Альфонс Муха. Лучшие произведения / Р. Ормистон. – М.: Арт – Родник, 2010. – 192 с.
25. Первобытное искусство / отв. ред. Р.С. Василевский. – Новосибирск: Наука, 1971. – 203 с.
26. Рычкова Ю.В. Энциклопедия модернизма / Ю.В. Рычкова. – М.: ЭКСМО – Пресс, 2002. – 240 с.
27. Роздольская Вера. Европейское искусство XIX века. Классицизм, романтизм / Вера Роздольская. – М.: Азбука – классика, 2009. – 368 с.
28. Сиблер Майкл. Римское искусство / Майкл Сиблер. – М.: Арт – Родник, 2008. – 96 с.
29. Сиблер Майкл. Искусство Древней Греции / Майкл Сиблер. – М.: Арт – Родник, 2007. – 96 с.
30. Степанов Александр. Искусство эпохи Возрождения. Италия. XVI век / Александр Степанов. – М.: Азбука, 2007. – 640 с.
31. Флитнер Н.Д. Культура и искусство Двуречья и соседних стран / Н.Д. Флитнер. – Л.: Искусство, 1958. – 284 с.
32. Холл Д. Словарь сюжетов и символов в искусстве / Д. Холл. – М.: Крон-Пресс, 1999. – 656 с.
33. Крвавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. – В 3-х т./ Д.Крвавич, В.Овсійчук, С.Черепанова. – Львів: , 2003, 2004. – Т.2, Т. 3.

Додаткова література

1. Античность как тип культуры / отв. ред. А.Ф. Лосев. – М.: Наука, 1988. – 335 с.
2. Білецький П.О. Рафаель / П.О. Білецький. – К.: Мистецтво, 1990. – 111с.
3. Бердяев Н.А. Кризис искусства / Н.А. Бердяев. – М.: СП Интерпринт, 1990. – 48 с.
4. Быт и история в античности / отв.ред. Г.С. Кнабе. – М.: Наука, 1988. – 271 с.
5. Камминг Р. Великие художники / Р. Камминг. – Белгород: «Клуб семейного досуга», 2008.– 112с.
6. Квеннелл М. Первобытные люди. Быт, религия, культура / М. Квеннелл. Ч. Квеннелл. – перевод с англ. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 238 с.
7. Керам К. Боги, гробницы, учёные: Роман археологии / К. Керам. – перевод с нем. – М.: ИИЛ, 1963. – 399 с.
8. Кидсон К. История английской архитектуры / К. Кидсон и др. – пер. Игоревского Л.А. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2003. – 382с.
9. Лазарев В.Н. Леонардо да Винчи / В.Н. Лазарев. – М.: Изд. акад. наук СССР, 1952. – 110 с.
10. Левек П. Эллинистический мир / П. Левек. – пер. с фр. – М.: Гл. ред. вост. лит., 1989. – 252 с.
11. Леонардо да Винчи. Гениальный художник и ученый / под ред. Складар С.С. – Белгород: «Клуб семейного досуга», 2008. – 143с.
12. Мосин И.Г. Мировое искусство: Мастера итальянского Возрождения / И.Г. Мосин. – СПб: ООО «СЗКЭО "Кристалл"», 2006. – 224с.
13. Модернизм: Анализ основных направлений / под ред. В.В. Вансалова. – М.: Искусство, 1987. – 302 с.
14. Рафаэль и его время / под ред. Чиколони Л.С. – М.: Наука, 1986. – 255с.
15. Ротенберг Е.И. Микеланджело / Е.И. Ротенберг. – М.: Искусство, 1964. – 183 с.
16. Шлюмберже Д. Эллинизированный Восток: Греческое искусство и его наследники в несредиземноморской Азии / Д. Шлюмберже. – перевод с фр. – М.: Искусство, 1985. – 206 с.
17. Шуази О. Всеобщая история архитектуры / О. Шуази. – перевод Курдюкова Н.С., Денисова Е.Г./ – М.: Эксмо, 2008. – 774с.

Література в електронному доступі

1. http://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv

2. http://pidruchniki.com/75202/kulturologiya/istoriya_mistetstv
3. http://www.knigka.org.ua/2007/10/29/osnovy_istorii_iskusstv.html
4. <http://77.121.11.9/bitstream/PoltNTU/1053/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2.pdf>
5. https://royallib.com/book/gombrih_ernst/istoriya_iskusstva.html
6. https://royallib.com/book/dvorgak_maks/istoriya_iskusstva_kak_istoriya_duha.html
7. https://royallib.com/read/gote_teofil/moda_kak_iskusstvo.html#0
8. https://royallib.com/book/fedorov_nikolay/iskusstvo_ego_smysl_i_znachenie.html

Викладач

Нагорняк Х.М.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра дизайну і теорії мистецтва**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА**

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн

Освітньо-професійна програма: Дизайн середовища

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія і теорія мистецтва дизайну середовища
Викладач (-і)	Бейлах Оксана Дмитрівна
Контактний телефон викладача	+80342523429
E-mail викладача	oksana.beilakh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	стаціонар, заочна форма
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=1547
Консультації	Консультація до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та дистанційному навчанні також (за потреби) онлайн у меседжерах, емейлом у межах робочого часу викладача.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Історія і теорія мистецтва і дизайну середовища» висвітлює теми лекційного та практичного курсу, що розрахована на два семестри (VI, VII).</p> <p>Теоретичний курс охоплює вивчення основних напрямків та принципів історії та теорії дизайну середовища. Матеріал сформовано в хронологічному порядку. Від формування предметного середовища людини до появи ідеології дизайну, що розглядаються у взаємозв'язку з розвитком виробничих сил суспільства і розвитку дизайну в сучасному розумінні слова. Зокрема, серед основних напрямків вивчення вирізняється еволюція стилю дизайну ХХ століття, розвиток засобів художньої виразності, технологій і нових матеріалів.</p> <p>Теоретичні та практичні блоки складені відповідно до програм напрямку «Дизайн», спеціалізації «Дизайн середовища» з максимальним узгодженням інших дисциплін навчального плану, що сприяє ефективному застосуванню при виконанні навчальних робіт.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Ознайомити студентів з основними етапами розвитку, провідними ідеями та становлення історії та теорії дизайну середовища. Всебічне вивчення питань дизайну в історичному аспекті, засвоєння позитивного досвіду попередніх періодів розвитку дизайну, що є проявом культури і мистецтва в цілому. Для ефективного засвоєння теорії в межах курсу запланована курсова робота.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> –Знати історію і теорію дизайну середовища предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. –Використовувати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини. –Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення. –Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень. –Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики. –Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Інтегральні компетентності (ІК)	

– Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну середовища, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об’єктів дизайну.
- Здатність досягати успіху в професійній кар’єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	130

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6,7	дизайнер середовища	3,4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання годин	Вага оцінки	Термін виконання
6 семестр Тема 1. Формування дизайну в другій половині XIX – початку XX століття. План. 1.1. Обґрунтування терміну дизайн. 1.2. Передісторія дизайн-практики. Витоки проектно-художньої культури.	лекція самостійна	10,11,14,17, 18,21 зі списку рекомендованої літератури	2 год. 2 год.	10 балів	згідно за розкладом лютий
Тема 2. Промислові революції середини XIX століття в Європі. План. 2.1. Сільові напрямки в індустріальному формоутворенні кінця XIX	лекція самостійна	3,7,14,18, зі списку рекомендованої літератури	2 год. 2 год.	10 балів	лютий

століття. Перші теорії дизайну в Європі наприкінці XIX ст.. 2.2.Роль Всесвітніх промислових виставок у формуванні естетики промислового виробництва.					
Тема 3. Пошук нового формоутворення на початку XX століття. План. 3.1.Стиль модерн у Європі, його вплив на дизайн інтер'єрів і предметів побуту та середовища. 3.2.Принципи формоутворення, стильові напрямки в модерні.	лекція практична самостійна	1,3,4,6,8,13, 25,28 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 4 год.	10 балів	лютий
Тема 4. Перші теорії дизайну. План. 4.1.Англійський рух за зв'язок мистецтв і ремесл. Німецький Веркбунд: провідні ідеї, видатні майстри. 4.2. Пітер Беренс, співпраця в АЕГ.	лекції практична самостійна	3,7,10,22,23 зі списку рекомендован ої літератури	2год 1 год. 6 год.	10 балів	березень
Тема 5. Ар деко. План. 5.1.Фактори формування стилю. Синтез напрямків. Основні центри розвитку та характерні риси стилю.	лекція практична самостійна	1,3,6,8,18,24 зі списку рекомендован ої літератури	2год 1 год. 7 год.	10 балів	березень
Тема 6. Дизайн XX століття. План. 6.1.Роль європейського художнього авангарду 1910-20-х рр. XX ст. у формуванні принципів сучасного промислового дизайну. Провідні течії російського авангардного мистецтва абстракціонізм, супрематизм, конструктивізм, раціоналізм. 6.2. Стилістичні особливості дизайну голландської групи Де стайл. Новечентизм в Італії.	лекція практична самостійна	2,10,14,18, зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год	10 балів	березень- квітень
Тема 7. Перші школи дизайну. Баухауз. План.	лекція практична самостійна	11,18,30	2 год. 1 год. 6 год.	10 балів	квітень

<p>7.1.Етапи становлення: Веймар, Дессау, Берлін. Структура школи, зміст і форми навчання.</p> <p>7.2. Провідні майстри-педагоги та їхні освітні програми. Діяльність І.Іттена, Й.Алберса, М.Бройєра, Х. Майєра, М. ван дер Рое.</p>		зі списку рекомендованої літератури			
<p>Тема 8. Роль ВХУТЕМАСу-ВХУТЕІНу у формуванні принципів дизайну нового часу.</p> <p>План.</p> <p>8.1.Завдання і структура навчального закладу. Процес пошуку сфери дизайну, уточнення профілю діяльності дизайнера, усвідомлення ролі дизайнера у формуванні методів дизайн-проекування. 8.2. Факультети і навчальні дисципліни. Роль інженерно-технічних дисциплін у проектуванні багатфункціональних мобільних предметів. 8.3. Провідні педагоги та їхні освітні системи.</p>	лекція практична самостійна	16,26,27 зі списку рекомендованої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	10 балів	квітень-травень
<p>Тема 9. Функціоналізм, раціоналізм і «інтернаціональний» стиль. План.</p> <p>9.1. Американський функціоналізм. 9.2.Ідеї функціоналізму в Європі, «інтернаціональний» стиль.</p>	Лекція практична самостійна	1,9,12,13,25 зі списку рекомендованої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	10 балів	травень
<p>Тема 10. Ідеї органічного дизайну. Теорія ергономічного дизайну. План.</p> <p>10.1.Стилістичні особливості функціонального та елітарного дизайну (стайлінгу) в Америці. 10.2. Вплив автомобільного дизайну на стиль речей масового попиту.</p>	лекція практична самостійна	3,9,12,16,22 зі списку рекомендованої літератури	2 год. 1 год. 7 год.	10 балів	травень

<p>7 семестр Тема 1. Дизайн як професія. План. 1.1.Складові дизайну, як виду художньо-проектної діяльності. Формування художньо-промислових шкіл. Європейські школи. 1.2.Дизайн-освіта США, Японії, Австралії, країн Африки та Південно-Східної Азії. 1.3.Особливості дизайн-освіти дизайнерських шкіл України (ХДАДМ, ЛАМ, НАОМА КДІ ДПМД ім. М. Бойчука).</p>	лекція самостійна	3,7,11,14,21 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 6 год.	5 балів	згідно за розкладом вересень
<p>Тема 2. Розвиток професії дизайнер, включення їх до структури виробництва промислових товарів. План. 2.1.Італійський дизайн. Фірмовий стиль фірми Оліветті. 2.2.Скандинавський модерн, регіональні течії, вплив традицій та сучасності. Концепція дизайну меблів.</p>	лекція практична самостійна	2,8,10,22 зі списку рекомендован ої літератури	6 год. 1 год 6 год.	5 балів	вересень- жовтень
<p>Тема 3. Ульмська школа дизайну. План. 3.1.Відродження дизайнерських традицій Веркбунду й Баухаузу. Принципи «гарного дизайну», Дітер Рамс. Стиль фірми Браун.</p>	лекція практична самостійна	11,18,30 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	5 балів	жовтень
<p>Тема 4. Поп-арт. План. 4.1. Поп-арт. Масова культура поп-дизайну. Принципи й закономірності формоутворення в поп-дизайні, широке використання дешевих матеріалів.</p>	лекція практична самостійна	2,3,4,7,10,20 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	5 балів	жовтень- листопад
<p>Тема 5. Оп арт. План. 5.1.Оптичні візії оп-арту: поєднання стилістики геометричної абстракції з можливостями нових технологій та матеріалів.</p>	лекція практична самостійна	2,3,4,10,20, 21 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	5 балів	листопад

Взаємодія світла й руху в інвайронментах. Теорія і практика оп-арту в творчості В. Вазареллі. 5.2. Дизайн-практика Вернера Пантона.					
Тема 6. Радикальний дизайн. Антидизайн. План. 6.1. Дизайн-експерименти і дизайн-утопії. Футуристичні проекти та діяльність груп Архігрем, Архізум, Алхімія, Суперстудіо, Струм, Мемфіс. 6.2. Творчість Джо Коломбо. 6.3. Геодезичний купол Річарда Фуллера. Концепція сітчастих оболонки.	лекція практична самостійна	2,3,4,5,10,19 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	5 балів	листопад
Тема 7. Японський дизайн. План. 7.1. Національний та інтернаціональний напрям, лаконізм та естетика формотворення. 7.2. Метаболізм в архітектурі.	лекція самостійна	2,3,4,12,15, 25 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 6 год.	5 балів	грудень
Тема 8. Екологічний дизайн. План. 8.1. Передумови становлення і розвиток напрямку. Ідеологія природокористування. 8.2. Екологічне мислення в дизайні. Роль дизайнера у створенні екосередовища та екопродукту.	лекція практична самостійна	3,5,9,10,13,22 зі списку рекомендован ої літератури	2 год. 1 год. 6 год.	5 балів	грудень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу.					
Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Впродовж семестру студент отримує максимальну кількість – 100 балів, зокрема у шостому семестрі загальну оцінку утворює сума балів за виконання практичних та самостійних завдань (70) та екзаменаційні контрольні тести (30). У сьомому семестрі студент отримує оцінку за виконання практичних, самостійних завдань і складання підсумкових контрольних тестів (40) та написання і захист курсової роботи (60).					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вимоги до письмової роботи	прописані у методичних рекомендаціях до виконання курсової роботи з дисципліни «Історія і теорія дизайну середовища»
Семінарські заняття	здатність підготувати доповідь та презентацію за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, робити аналіз та висновки, аргументовано відповідати на запитання
Умови допуску до підсумкового контролю	наявність практичних та самостійних домашніх робіт

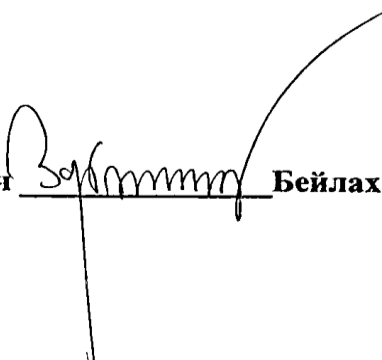
7. Політика курсу

При виставленні рейтингового підсумкового балу неодмінно враховується відвідування та активність на лекційних курсах, під час виконання контрольних тестів недопустимо користування конспектом та мобільними пристроям, при написанні курсової роботи неприпустимо списування та плагіат. У тематиці курсу вказані терміни виконання завдань за планом, студенти мають показати здатність до самостійного їх виконання демонструючи результати навчання прописаних у компетенціях курсу. Висока ознака оцінювання студентів в результаті наукової активності (виступи на студентських наукових конференціях, публікація наукових статей з визначеної навчальним курсом проблематики у наукових виданнях) за ініціативою студента. У фахових і навчальних ситуаціях студенти мають діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

8. Рекомендована література

1. Асеев Ю. Стили в архитектуре Украины. – К., 1989
2. Аронов В. Художник и предметное творчество. Проблемы взаимодействия материальной и художественной культуры XX века. – М., 1987.
3. Аронов В. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М., 1992.
4. Аронов В. 100 дизайнеров Запада / В. Аронов, А. Иконников, А. Дижур. – М., 1994.
5. Боднар О. Я. Эксперимент в радянській архітектурі та дизайні і його особливості у 1970–1980-х роках / Боднар О. Я. // Мистецтвознавство '99 / Львівська академія мистецтв. — Львів : ЛАМ, 1999. — С. 43–50.
6. Буткевич Л. История орнамента. – М., 2005
7. Воронов Н. Производственное искусство – предшественник дизайна. – М., 1995.
8. Гацура Г. Мебельные стили. – М., 1997.
9. Гидион З. Пространство, время, архитектура. – М., 1977.
10. Глазычев В. О дизайне. – М., 1970.
11. Даниленко В. Дизайн. – Харків, 2003.
12. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодернизма. – М., 1985.

13. Дизайн архитектурной среды. Краткий терминологический словарь-справочник / Под ред. С. Михайлова – Казань, 1994.
14. Ковешникова Н. Дизайн: история и теория. – М., 2006.
15. Кучмар А. Путеводитель по архитектурным формам / А.Кучмар, Г.Груббе . – М., 1988.
16. Лазарев Е. Дизайн машин. – Л, 1988. Янсон Х.
17. Михайлов С. Основы дизайна / С. Михайлов, Л. Кулеева. – М., 2002.
18. Михайлов С. История дизайна / С. Михайлов, А. Михайлова. – М., 2004.
19. Назаров Ю. Постсоветский дизайн (1987-2000). – М., 2002.
20. Розенблюм Е. А. Художник в дизайне / Розенблюм Е. А.— М. : Искусство, 1974. — 176 с.
21. Розенсон И. А. Основы теории дизайна: Учеб. для вузов / Розенсон И. А. — СПб.: Питер, 2006. — 219 с.
22. Рунге В. История дизайна, науки и техники. – М., 2006.
23. Стивен А. Движение искусств и ремесел. – М., 2000.
24. Сюзанна А. Стерноу. Арт-Деко. – Минск, 1997.
25. Теорія та історія архітектури. – К., 1995.
26. Хан-Магомедов С. ВХУТЕМАС. – М., 1995.
27. Хан-Магомедов С. Конструктивизм – концепция формообразования. – М., 2003.
28. Харди У. Путеводитель по стилю „Арт Нуво”. – М., 1998.
29. Холмянский Л. Дизайн / Л. Холмянский, А. Щипанов. – М., 1985.
30. Шедлих К. Баухауз 1919-1933. – Дессау. 1985.
31. Янсон Х. Основы истории искусств / Х.Янсон, Э.Янсон. – С.-П., 1996.

Вкладач Бейлах О.Д.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища

Освітня програма: Дизайн середовища

Спеціальність: 022Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища
Викладач (-і)	Чмелик Ірина Василівна,
Контактний телефон викладача	0342 523429
E-mail викладача	iryna.chmelyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова циклу 2.1
Обсяг дисципліни	270
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=4631
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання Консультація до екзамену -1 год.
2. Анотація до курсу	
<p>«Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» як навчальна дисципліна покликана розширити світоглядні орієнтири, творчі здібності студента та сприйняття мистецтва у його найрізноманітніших проявах.</p> <p>Викладання дисципліни «Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища» передбачає вивчення студентами мистецтва Новітнього часу (XX- поч. XXI ст.). Під час прослуховування лекцій та виконання практичних, самостійних і семінарських завдань студенти набувають знань про мистецькі явища епох модернізму та постмодернізму пізнають конкретні мистецькі пам'ятки, знайомляться з творчістю провідних митців різних епох.</p> <p>Проникнення у сутність культури і вміння аналізувати мистецькі пам'ятки, вивчення творчої долі відомих митців й народних майстрів, шкіл, осередків тощо забезпечує формування творчої свідомості студента.</p> <p>Психологічні особливості сприйняття мистецьких творів, природа творчості, чуттєві візуальні ознаки, пластичні засоби виразності, стилістичні особливості – це перелік тем, що розглядаються в лекційному матеріалі. Окрім текстової частини важливим є ілюстративний ряд на лекційних і практичних заняттях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища ” є набуття студентами знань з історії і типології мистецтва, психології художньої творчості, стильових виявів; оволодіння спеціальною термінологією і методом мистецтвознавчого аналізу. Основними завданнями вивчення дисципліни “ Історія і теорія мистецтва та дизайну середовища” є вивчення мистецьких пам'яток світового та українського мистецтва на різних історичних етапах, усвідомлення особливостей розвитку національного мистецтва в контексті світової та європейської культури, розуміння відмінних рис стилістичних напрямків та аналіз мистецьких творів різних періодів і мистецьких шкіл</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати історію і теорію дизайну середовища та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. - Використовувати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини. - Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування 	

згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

- Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методикку дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

- Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

- Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральні компетентності (ІК):

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну середовища, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.

11.Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	64

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	Дизайн середовища	4	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерат ура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	----------------	---------------	----------------	---------------------

<p>1.. Українське мистецтво кінця XIX-початку XX століття. Архітектура. Еклектика, модерн. Пошук національного стилю в архітектурі. Скульптура. Живопис. Утворення товариств художників. Мистецька освіта в Україні. Провідні митці. Українська графіка і ДУМ. Г.Нарбут як засновник нової школи української графіки. Ремісничі художні школи і народні художні промисли.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>.</p>	<p>2лек. 2 практ 8 год. самот Вивчення творчості західноукраїнських митців початку XX ст.. Відвідання музеїв-садиб</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 1-2</p>
<p>2. Мистецтво західних земель України кінця XIX-поч. XX ст. Митрополит Шептицький як меценат української культури та мистецтва. О.Новаківський та його мистецька школа.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>.</p>	<p>2лек. 2 практ</p>	<p>5</p>	<p>Тждень 3-4</p>
<p>3. Українське мистецтво першої половини XX століття. Архітектура, живопис, графіка. Академія мистецтв, М.Бойчук та його школа. Український авангард.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>.</p>	<p>2лек. 2 практ 8год. Самот. Вивчення теоретичної спадщини про мистецтво українського авангарду. Підготовка доповіді</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 5-6</p>
<p>4. Українське мистецтво другої половини XX століття. Архітектура. Скульптура Живопис Митці-шістдесятники. Мистецтво українського зарубіжжя. Українське мистецтво кінця XX –поч. XXI ст.</p>	<p>Практич ні</p>	<p>.</p>	<p>2 практ</p>	<p></p>	<p>Тиждень 7</p>
<p>5 Європейське та світове мистецтво початку XX ст. Історико-соціальні передумови виникнення модерністичних течій Урбанізм та дезурбанізм в архітектурі. Авангардні напрями. Джерела авангардизму. Експресіонізм і його форми (1888). Творчі угруповання Фовізм, (1905). Кубізм (1907) та футуризм (1909). Абстракціонізм (1910). Орфізм (1913). Лучизм (1913). Дадаїзм</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>	<p>.</p>	<p>2лек. 2 практ 4 год. самот Підготовка до тестування за темою «Європейське та світове мистецтво кінця XIX-початку XX ст.»... 8 год самот Робота над словником мистецтвознавчих термінів за темою мистецтво XX-початку XXI століття</p>	<p>5 5</p>	<p>Тиждень 8-9</p>

<p>(1916). Творчі пріоритети голландської групи «Стиль» (1917). Пуризм (1918).</p>					
<p>6. Світове мистецтво 1920-х-1950-хх рр. Модерне мистецтво і ар-деко 20-30-х років. Архітектура, декоративне мистецтво і дизайн. Конструктивізм і функціоналізм Скульптура ХХ ст. Примітивізм, кубізм і абстракціонізм пластики. Сюрреалізм і реалізм у живописі. Виникнення сюрреалізму (Бретон, Арагон, Міро, Далі, 1924). Творчість Пікасо, Фужерона, Понті, Кольбе, Танса Грудінга.</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>		<p>2лек. 2 практ</p> <p>4год. самот Підготовка до тестування за темою «Модерне мистецтво і ар-деко 20-30-х років»...</p> <p>8год. самот Підготовка матеріалів для презентації за темою «Сюрреалізм і реалізм у живописі».</p>	<p>5</p> <p>5</p>	<p>Тиждень 10-11</p>
<p>7. Світове мистецтво II половини 20-початку 21 ст. Постмодерне і „тоталітарне" мистецтво 50-80-х років. Архітектура, декоративне мистецтво і дизайн повоєнного часу. „Афінська хартія" (1943) Органічна архітектура" „Архітектури уяви", Декоративне мистецтво і дизайн (Нельсон). Постмодернізм в архітектурі. „Тоталітарний" і постмодерний живопис, скульптура, графіка. Нео-дада (1953-1965). Поп-арт (1957-1970), творчість Е. Воргола. Оп-арт (1951-1977), творчість В.Вазарелі. Абстрактний експресіонізм, кінетизм (1960). Фотореалізм (гіперреалізм). Концептуальне мистецтво: відеоарт (1966-1995), бодіарт (1967-1978), перфоменс (1968), інсталяція (1972). Медіарт (1972).</p>	<p>Лекція/ Практич ні</p>		<p>2лек. 2 практ</p> <p>4 год.самот Підготовка до тестування за темою «Постмодерне і „тоталітарне" мистецтво 50-80-х років.».</p> <p>4 год.самот. Підготовка до тестування та семінарського заняття за темою Світове мистецтво 90-х років - початку ХХІ-го століття</p>	<p>5</p> <p>5</p>	<p>Тиждень 12-13</p>
<p>8. Світове мистецтво 90-х років - початку ХХІ-го століття. Архітектура і дизайн (мінімалізм, хай-тек, ретроспекція,</p>	<p>Практич ні</p>		<p>4 практ 16год. самот Публікація мистецтвознавчих матеріалів у місцевій</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 14-15</p>

етностилістика). Скульптура та живопис. Мистецтво та комп'ютерні технології. Арт-нет. Форми репрезентації сучасного мистецтва в Україні та світі.			періодиці, фахових виданнях тощо. Вивчення життя і творчості сучасного архітектора, митця, скульптора, народного майстра, дизайнера, мистецтвознавця Підготовка матеріалу до каталогу сучасної виставки малярства, графіки, скульптури, ДУМ		
Екзамен				50	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національну	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
	90 – 100	A	відмінно	
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D		
	50 – 59	E	задовільно	
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		П

Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестів

7. Політика курсу

Курс спрямований на розвиток здатності студентів аналізувати та синтезувати мистецькі

пам'ятки та твори, культурні процеси та явища задля розуміння сутності мистецьких феноменів сучасності з метою створення якісних практичних проектів та теоретичних наукових робіт у галузі дизайну середовища.

Студенти повинні виконувати практичні завдання вчасно відповідно до вимог викладача, проявляти свої креативні здібності в процесі підготовки до практичних занять. Вітається дослідницька пошукова робота про сучасне мистецтво і мистецькі процеси в Україні та світі, відомих діячів культури та мистецтва, створення відео та медіа презентацій за темами курсу, популяризація культурної спадщини у місцевих ЗМІ.

8. Рекомендована література

Українське мистецтво ХХ-початку ХХІ століття

Базова

1. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво .Львів: Світ, 1992. 271с.:іл.
2. Асеева Н. Украинское искусство и европейские художественные центры конца XIX-начала XX в. . К.: Мистецтво, 1989.
3. Білецький П. Скарби нетлінні. Українське мистецтво у світовому художньому процесі .К.: Мистецтво, 1974.
4. Бірюльов Ю. Мистецтво Львівської сецесії .Львів: вид-во «Центр Європи», 2005. 184с.: іл.
5. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття . Львів, 2001. 176 с.: іл.
6. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишивка. .К.: Мистецтво, 1988.
7. Запаско Я., Овсійчук В., Чарновський О., Степко С. Мистецтво оновленого краю . К.: Мистецтво, 1979. 172с.: іл.
8. Історія українського мистецтва: У 6 т. / під ред. П.Бажана. . К.: Мистецтво, 1966.
9. Історія української архітектури / під ред. Тимофієнка. . К.: Техніка, 2003. 650с.:іл.
10. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен . К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. 400с.: іл.
11. Кривавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. В 3-х т. Львів: , 2003, 2004. Т. 3.
12. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ ст. К., 2007.
13. Лобановський Б., Говдя П. Українське мистецтво др.пол.XIX - поч.ХХ ст.. К.: Мистецтво, 1989.
14. Лукань В. Історія українського мистецтва. Курс лекцій. Конспект . Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 150с.: іл.
15. Матейко К. Український народний одяг . К.:Мистецтво, 1977.
16. Митці України: Енцикл. Довід. / за ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія імені М.П.Бажана., 1992. – 848с.
17. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. .Львів: Каменяр, 1969.
18. Нариси з історії українського мистецтва. . К. Мистецтво, 1966.
19. Німенко А. Українська скульптура др. пол. XIX - поч.ХХ ст. . К.: Мистецтво, 1963.
20. Нога О. Іван Левинський. Архітектор, підприємець, меценат . Львів: Центр Європи, 2009. 192с.: іл.
21. Овсійчук В. Олекса Новаківський . Львів, Інститут народознавства НАН України, 1998. 320с.:іл.
22. Рассказы об украинских художниках XIX-начала XXвв. . К.: Наук. Думка, 1986. 220с.: іл.
23. Рубан В. Український портретний живопис другої половини XIX – початку ХХ століття .К.: Наук. Думка, 1986. 224с.: іл.
24. Свенціцька В., Откович В. Українське народне малярство ХІІІ-ХХ ст. .К.: Мистецтво, 1991. 460с.: іл.

25. Словник художників України. . К.: Мистецтво, 1973.
26. Соколюк Л.Графіка Бойчуків . Харків-Нью-Йорк, 2002. 223с.:іл.
27. Станкевич М. Українські витинанки . К.: Мистецтво, 1995.
28. Станкевич М. Українське художнє дерево . Львів: Інститут народознавства НАН України, 2002. 480с.: іл..
29. Степовик Д. Історія української ікони Х-XX ст. К.: Либідь, 1996. 440с.: іл.
30. Степовик Д. Іконологія та іконографія .Івано-Франківськ, 2003. 320с.: іл..
31. Степовик Д. Скарби України. К.: Наукова думка, 1990. 180с.: іл.
32. Український Авангард 1910-30-рр. Альбом./ Авт.-упоряд. Д.О.Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.:іл.
33. Український живопис ХІХ-поч.ХХ століття. Альбом. Хм.: Галерея, К.:Артанія Нова, 2005. 272с.:іл.
34. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ-поч.ХХ століття /Зб.статей за ред. В.Ясієвича. К.: Наук.думка, 2000. 150с.: іл..
35. Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. К.: Наук.Думка, 1983. 260с.
36. Українське народне мистецтво: У 5 т. К.:Мистецтво, 1960-1974.
37. Український живопис: сто вибраних творів: Альбом / Авт.-упоряд. Ю.В.Белічко. К.: Мистецтво, 1989. 191с.:іл.
38. Шмагало Р. Словник митців-педагогів України та з України в світі. Львів: Українські технології, 2002.
39. Юрченко П. Дерев'яна архітектура України. К.: Будівельник, 1970.
40. Ясієвич В. Архітектура України на рубежі ХІХ-ХХ ст. К.: Мистецтво, 1988. 220с.: іл.
41. Яців Р. Українське мистецтво ХХ століття: Ідеї. Явища. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 352с.: іл.

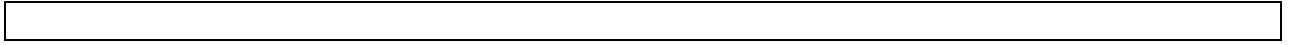
Допоміжна

1. Аронець М. Денис-Лев Іванцев. Життя і творчість: Монографія . Грані-Т, 2008. 160с.: іл.
2. Баран В. Михайло Зорій . Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2003. 119с.: іл.
3. Баран В. Тернистий шлях Осипа Сорохтея . Івано-Франківськ: Вид-во «Сімик», 2002. 51с.: іл.
4. Волошин Л. Ярослав Лукавецький: Малярство. Рисунки. Сценографія .Львів-Івано-Франківськ: ЗУКЦ, 2008. 124с.: іл.
5. Горинь Б. Опанас Заливаха: Вибір шляху. К.: Видання Секретаріату Української Республіканської партії, 1995. 23 с.
6. Горняткевич Д. Станиславівські образотворчі мистці // Альманах Станиславівської землі / Збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини. / Ред.-упоряд. Б. Кравців. .Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. Т. 1. С.536-543.
7. Гоян Я. В.Касіян . К.: Мистецтво, 1986. 180с.:іл.
8. Дреботюк Р. Художники Прикарпаття: Альбом / Авт. – упоряд. Р.Дреботюк. К.: Мистецтво, 1989. 254с.:іл.
9. Івано-Франківський художній музей: Альбом / Авт.–упоряд. М.М. Якібчук. К.: Мистецтво, 1989. 128с.: іл.
10. Качкан В. П.Хома . К. : Мистецтво, 1983. 95 с.: іл.
11. Коваль І., Совтус Ю. Михайло Фіголь (спроба наукового та мистецького портрета). Галич: Інформаційно-видавничий відділ Національного заповідника «Давній Галич», 2004. 122с.: іл.
12. Лашук Ю. Косівська кераміка .К.: Мистецтво, 1966. 98с.: іл.
13. Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена . Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2009. 240с.:іл.
14. Нановський Я. Юліан Панькевич: Нарис про життя і творчість . К.: Мистецтво, 1986. 80 с.: іл.
15. Опанас Заливаха: Альбом / Упоряд. Б.Мисюга. К.: Смолоскип, 2003. 160с.:іл.

16. Портнов Г. В. Касіян . К.: Мистецтво, 1962.
17. Ріпко О. У пошуках страченого минулого . Львів: Каменяр , 1996. 288с.
18. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2000. 224с.: іл.
19. Федорук О. Михайло Фіголь: Альбом / Авт.-упоряд. О.К. Федорук. . К.: Мистецтво, 1989. 32с.: іл.
20. Федорук О.К., Фіголь М.П. Радість і смуток Ярослава Пстрака . Львів: Видавництво ОО. Василян «Місіонер», 1997. 149с.:іл.
21. Художники Івано-Франківщини. Альбом / Авт.-упоряд. Б.Губаль. К.: Образотворче мистецтво, 2002. 95с.:іл.
22. Царик Г., Царик А. Сто втрачених дерев'яних церков Західної України. Львів: Ліга-Прес, 2004. 300с.: іл.
23. Фіголь М. Ярослав Васильович Пстрак . К.: Мистецтво, 1966. 68с.:іл.

Європейське та світове мистецтво ХХ-початкуХХІ століття

1. В. Амадео Модильяни/ В. Виленкин. М.: Искусство, 1989.
2. Всеобщая история искусства. Искусство XX века. Т.6., кн.1.М.: Искусство, 1965. 480 с.: ил.
3. Дали Сальвадор: Альбом. Авт.-сост. В. Лаптева. М.: ОЛМА-ПРЕСС,2002.
4. Дали С. Дневник одного гения. М.: Искусство, 1991.
5. Енді Воргол. Художник - суперзірка. Авт. тексту Т.Соколовський. 16 с.
6. Иконников А. Зарубежная архитектура: От "новой архитектуры" до постмодернизма .М.: Искусство, 1982.
7. Искусство XX века: Альбом / Авт. тексту К.Пашшут, Д.Патоки. Будапешт: Корвина, 1979. 49 с.
8. Искусствовознание Запада об искусстве XX векаМ.: Наука, 1988.
9. Каретникова И. Диего Ривера .М.: Искусство, 1966.
10. Куликова И. Философия и искусство модернизма .М.:Политиздат,1980.
11. Куликова И. Экспрессионизм в искусстве .М.: Наука, 1979.
12. Либман М.Я. Ганс Грудинг . М.: Искусство, 1974.104 с.: ил.
13. Лукшин И. Современное изобразительное искусство Запада .М.:Знание, 1986.
- 14.Малахов Н. Модернизм. Критический очерк .М.: Изоб. искусство, 1986.
15. Мартыненко Н. Живопись США XX века. Пути развития . К.: Наук.думка, 1989.
16. Мастера искусства об искусстве. В 7 т. / под ред. А. Губера. М.: Искусство, 1965-67.
17. Матисс А. Заметки живописца .СПб.: Азбука, 2001.
18. Матусовская Е. Американская реалистическая живопись. Очерк.М.: Искусство, 1986.
19. Мейлер Н. Пикассо. Портрет художника в юности .М.:Эскимо, 2002.
20. Модернизм. Анализ и критика основных направлений /Под ред.В.Ванслова. М.: Искусство, 1987.
21. Олександр Архипенко: Альбом/ Есе В.О.Коротича. К.: Мистецтво, 1989.—200 с.: іл..
22. Петрочук О. Аристид Майоль . М.: Искусство, 1977.—151 с.: ил.
23. Полевой В. Двадцатый век. Изобразительное искусство и архитектура стран и народов мира. М.: Сов. художник, 1989.
24. Сак Л.М., Федорук О.К. Зарубіжне мистецтво: Навч. посібник . К.: Радянська школа, 1980. 144 с.
25. Стародубцева Л. Архитектура постмодернизма М.: Искусство, 1998.1986.
26. Федорук О. Образотворче мистецтво Німецької Демократичної Республіки. К.: Мистецтво, 1986. 144 с.
27. Хольцхай М. Виктор Вазарелй. Чистое видение. Кельн: ТазСБеп, 2006.96 с.
28. Швинглхурст Э. Сюрреалисты .. М.: Лабиринт, 1998.
29. Шелешнева Н. Латиноамериканская живопись XX века М.: Наука,1990.
30. Яворская Н.В. Современная французская живопись: Очерки.М.: Искусство, 1977. 214 с.

Викладач

Чмелик І.В.